

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ЗВІТ

про самооцінювання
освітньо-професійної програми: «Середня освіта (Хімія)»

спеціальності: 014.06 Середня освіта (Хімія)

Галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Кафедра хімії, екології та методики їх навчання

Умань – 2020

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

3. Загальна інформація про освітню програму, яка подається на акредитацію

*ID освітньої програми в ЄДЕБО	
*Назва ОП	Середня освіта (Хімія)
*Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	
*Цикл (рівень вищої освіти)	Другий (магістерський)
*Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
*Спеціальність	014.06 Середня освіта (Хімія)
Спеціалізація (за наявності)	
*Вид освітньої програми	освітньо-професійна
*Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	На основі ступеня бакалавр, спеціаліст, магістр
*Термін навчання на освітній програмі	1 р. 9 міс.
*Форми здобуття освіти на ОП	денна
*Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра хімії, екології та методики їх навчання
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра філософії та суспільних дисциплін Кафедра іноземних мов Кафедра української літератури, українознавства та методик їх навчання Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту Кафедра психології
*Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	20300 Черкаська область м. Умань, вул. Садова, 2
*Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації так/ні	так
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Вчитель хімії
*Мова (мови) викладання	українська
*ID гаранта ОП у ЄДЕБО	

*ПІБ гаранта ОП	Галушко Сергій Миколайович
*Посада гаранта ОП	доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання
*Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	serhii.halushko@udpu.edu.ua
*Контактний телефон гаранта ОП	+380963829575
Додатковий контактний телефон гаранта ОП	

***4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження**

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджена Вченою радою УДПУ імені Павла Тичини 29.08.2019 р. протокол № 1.

Згідно протоколу № 1 від 27 серпня 2018 року на засіданні кафедри хімії, екології та методики їх навчання відбулося обговорення та обрання кандидатури гаранта та членів проектної групи освітньої програми «Середня освіта (Хімія)». Проектна група була створена відповідно до ліцензійних умов, а саме: гарант – Галушко С. М. (кандидат хімічних наук, доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання), члени проектної групи: Совгіра С. В. (доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хімії, екології та методики їх навчання, Горбатюк Н. М. (кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання). Розроблення освітньої програми проходило такі етапи: формування проектної групи та призначення гаранта освітньої програми (I етап); аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів (II етап); визначення профілю ОП (III етап); визначення освітнього змісту ОП та розроблення навчального плану (IV етап); розроблення системи оцінювання якості ОП з метою її удосконалення (V етап). Освітньо-професійна програма містить такі складові: титульна сторінка; передмова; лист погодження; зміст; профіль освітньої програми; перелік компонентів освітньої програми; структурно-логічна схема; форма атестації здобувачів вищої освіти; матриця відповідності програмних компетентностей; матриця забезпечення програмних результатів навчання. Освітньо-професійна програма має прикладну орієнтацію та передбачає підготовку до виконання функціональних обов'язків учителів хімії, класних керівників у закладах загальної середньої освіти, закладах професійної (професійно-технічної) фахової передвищої освіти, організаторів гуртків природничого спрямування в закладах додаткової освіти; формування готовності до самоосвіти та професійного самовдосконалення упродовж життя, набуття методик навчання і виховання; умінь і навичок використання інструментів і обладнання, необхідних в освітньому процесі для навчання хімії у закладах загальної середньої освіти, закладах професійної (професійно-технічної) фахової передвищої освіти. Освітньо-професійна програма отримала позитивні відгуки від зовнішніх стейкхолдерів: Коваленко З. В. – вчитель вищої кваліфікаційної категорії, старший вчитель, директор Уманської загальноосвітньої школи № 1 імені О. С. Пушкіна; Шелепко Г. А. – вчитель-методист, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, директор Уманської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 8 Уманської міської ради Черкаської області; Слупіцька О. І. – вчитель-методист, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, директор Родниківської загальноосвітньої школи I-III ступенів імені Т. Г. Шевченка Уманської районної ради Черкаської області. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти була впроваджена у освітній процес Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини з 1 вересня 2019 року (наказ № 649 ОД від 31.08.2019 р.)

*5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року та набір на ОП

Рік навчання	1 рік навчання	2 рік навчання
1. Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	2020	2019
2. Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	15	21
3. Контингент студентів:	15	19
3.1. очна форма навчання	8	14
3.2. заочна форма навчання	7	5
4. У т. ч. іноземців:		
4.1. очна форма навчання		
4.2. заочна форма навчання		

*6. Інформація про інші освітні програми ЗВО за відповідною спеціальністю: (зазначається ID програм у ЄДЕБО і їх назва)

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти	-
перший (бакалаврський) рівень	
другий (магістерський) рівень	30187 Середня освіта (Хімія)
третій (освітньонауковий/освітньотворчий) рівень	-

*7. Інформація про площі ЗВО, станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	31880	22686
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	30999	22187
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	787	499
Приміщення, здані в оренду	95	0

1. Проєктування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?
коротке поле

Основними цілями ОП «Середня освіта (Хімія)» є створення освітнього середовища здобувачу другого рівня вищої освіти для формування загальних і фахових компетентностей у галузі знань хімії, методики навчання хімічних дисциплін, що дозволять йому отримати можливість вільного доступу до працевлаштування в педагогічних закладах основної (базової) і старшої (профільної) загальної середньої освіти та позашкільних навчальних закладах, професійної (професійно-технічної) фахової передвищої освіти, а також для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої педагогічної освіти.

Основний фокус освітньої програми: способи організації практичної та теоретичної діяльності учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями хімічної науки та процесу навчання хімії. Новітні досягнення хімічних наук та сучасні теорії наук про освіту навчальних закладах, працевлаштування випускників, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи з теорії та методики навчання у відповідних закладах освіти.

Характерною особливістю ОП є міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, щопередбачає зокрема введення термінологічної іноземної лексики за професійним спрямуванням, проведення окремих навчальних занять англійською мовою, міжнародну мобільність. Програма виконується в активному освітньому середовищі.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. *коротке поле*

ОП «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти є одним з ключових елементів стратегії УДПУ імені Павла Тичини, яка визначає основні пріоритетні напрямки, а саме: інноваційність та орієнтація на перспективний досвід; відповідність суспільним потребам; системність та безперервність освіти; корпоративне партнерство; мобільність; ефективність, результативність і економічність діяльності; відповідність міжнародним, європейським і національним фаховим стандартам якості.

Відповідність мети ОП «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти стратегії УДПУ імені Павла Тичини полягає: в освітній діяльності – підготовка та забезпечення конкурентоспроможності фахівців, підвищення якості освітніх послуг, наповнення навчального процесу та навчальних програм реальними європейськими цінностями; в науковій діяльності – розвиток фундаментальних і прикладних досліджень; в кадровій політиці – розробка та реалізація комплексу заходів підвищення якісного рівня науково-педагогічного колективу; в міжнародному співробітництві – участь у міжнародних проєктах; в галузі інформаційного забезпечення – впровадження новітніх інформаційних технологій; у сфері матеріально-технічного забезпечення – розвиток матеріально-технічної бази.

Цілі ОП відповідають місії та стратегічним орієнтирам ЗВО, які прописані у [Статуті](#), [Концепції інтернаціоналізації](#), [Стратегії розвитку УДПУ на 2021-2025 рр.](#) імені Павла Тичини та інших нормативних документах (<https://udpu.edu.ua/documents>).

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

ОП «Середня освіта (Хімія)» другого рівня вищої освіти орієнтує здобувачів вищої освіти на сучасний напрямок освіти. Інтереси здобувачів вищої освіти було враховано під час формування сукупності фахових компетентностей із здатності застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості освітнього процесу; здійснювати

педагогічних супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення слухачів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху. Для цього в навчальному плані освітньої програми передбачена практична підготовка – 15 кредитів, яка складає 12,5 % від загального обсягу освітньої програми (протокол засідання кафедри №12 від 11.06.2019 р.). Такий вибір є основою для формування прикладної орієнтації ОП та передбачає підготовку до виконання функціональних обов'язків учителів хімії закладів загальної середньої освіти, профільної середньої освіти академічного та професійного спрямування, викладачів професійної (професійно-технічної) фахової передвищої освіти, класних керівників, професіоналів в галузі методів навчання, організаторів гуртків природничого спрямування в закладах додаткової освіти; формування готовності до самоосвіти та професійного самовдосконалення упродовж життя; набуття методик навчання і виховання; умінь і навичок використання інструментів і обладнання, необхідних в освітньому процесі для навчання хімії в освітніх закладах.

- роботодавці

Пропозиції стейкхолдерів максимально враховувалися під час розробки даної освітньої програми. На базі кафедри хімії, екології та методики їх навчання регулярно проводяться науково-методичні семінари та круглі столи за участю вчителів та директорів закладів освіти даного регіону та прилеглих територій, а також методистів міського та районних відділів освіти, де обговорюються актуальні питання методичного характеру, розглядаються різноманітні інновації в педагогічній сфері. (<https://pgf.udpu.edu.ua>).

Інтереси роботодавців враховані при формуванні фахових компетентностей фахівців таких як: здатність використовувати методи наукового дослідження в хімії та вміння їх застосовувати на практиці; здатність досліджувати механізми хімічних реакцій, виявлення природи реагуючих частинок, засвоєння основних методів експериментального визначення порядку реакції та розрахунку констант швидкості, енергії активації з метою формування знань, умінь і навичок постановки кінетичного експерименту та обробки експериментальних даних; здатність обдуманно обирати шляхи вирішення непередбачуваних проблем у професійній діяльності; здатність висувати (роблячи презентації, або представляючи результати наукових досліджень) нові гіпотези та формулювати наукові задачі в галузі хімії, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси (протокол засідання кафедри №12 від 11.06.2019 р.)

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти, враховані шляхом співпраці через запрошення провідних науковців до читання лекцій, впровадження інноваційних технологій та сучасних педагогічних форм і методів навчання. Академічна спільнота чітко налаштована на активізацію наукової та інноваційної діяльності для досягнення цілей та результатів, виконання компонентів та складових ОП. Забезпечено права викладачів щодо академічної мобільності, саморозвитку, співробітництва із закладами вищої освіти України: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського, Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки, Національний педагогічний університет ім. М. Г. Драгоманова, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Богдана Хмельницького, Наукова установа — Інститут педагогіки НАПН України, Інститут професійно-технічної освіти НАПН України та закордонними партнерами: Державна вища школа професійної освіти ім. Іпполіта Цегельського в м. Гнезно (Польща), Поморська академія в м. Слупську (Польща), Академія імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща), університет Аланья Аладдін Кейкубат (Туреччина), університет Біледжик Шейх Едебелі (Туреччина), Державна вища професійна школа імені Яна Амоса Коменського в м. Лешно (Польща).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі та програмні результати навчання чітко відбивають орієнтованість ОП «Середня освіта (Хімія)» другого рівня вищої освіти, зокрема формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, необхідних для успішної діяльності у галузі хімії та хімічної освіти, спрямованих забезпечити конкурентоспроможність випускників.

Тому ОП враховує специфіку підготовки випускників до роботи у закладах загальної середньої освіти, а програмні результати навчання за ОП формують особистість креативного і комунікативного педагога, здатного максимально зрозуміти та зацікавити сучасного учня; здатного аналізувати складні виробничі ситуації та розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів хімії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; робота із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях, включаючи розвиток відповідних професійних цінностей і здатності осмислювати результати навчання.

За результатами моніторингу вступної кампанії, навчальної та педагогічної практик, професійних дискусій (на науково-практичних конференціях, конкурсах наукових студентських робіт, олімпіадах) з академічною спільнотою та стейкхолдерами в процесі впровадження ОП враховані особливості новітніх тенденцій розвитку спеціальності (протокол засідання кафедри №12 від 11.06.2019 р.)

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст. коротке поле

Сучасний стан і тенденції розвитку освіти в Україні, в тому числі в Черкаській області, ставлять на чергу нові завдання й проблеми, зокрема в галузі кадрового забезпечення фахівцями для підготовки нового покоління, спроможного на високому науково-методичному рівні здійснювати викладання хімії у ЗЗСО, а також володіти необхідними вміннями і досвідом наукової, практичної та методичної діяльності. У більшості освітніх закладів, розташованих поблизу міста Умані на території Черкаської, Вінницької, Кіровоградської та Київської областей, бракує необхідної кількості висококваліфікованих вчителів хімії. Через значну віддаленість від нашого регіону вищих навчальних закладів України, що здійснюють професійну підготовку таких фахівців, немає змоги поповнити кадровий склад освітніх установ. Вивчивши кадрові потреби навчальних закладів Уманського регіону та прилеглих районів Вінницької, Кіровоградської, Черкаської, Київської областей у висококваліфікованих педагогічних кадрах, колектив Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, враховуючи належну матеріально-технічну базу та якісний кадровий потенціал, має можливість забезпечувати підготовку висококваліфікованих кадрів для навчальних закладів регіону зі спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм. коротке поле

У процесі підготовки ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм, зокрема тих, що реалізуються в Полтавському національному університеті імені В. Г. Короленка, Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки тощо. З ОП інших ЗВО України, а також університетів Польщі було враховано принципи структурно-логічної побудови ОП, концепцію академічної мобільності здобувачів вищої освіти тощо.

Під час формулювання цілей в аспекті визначення загальних компетентностей та програмних результатів навчання було враховано дані проекту Тьюнінг – Гармонізація освітніх структур в Європі, взято до уваги досвід закладів вищої освіти університетів-партнерів України та Європи: Державна вища школа професійної освіти ім. Іпполіта

Цегельського в м. Гнезно (Польща), Поморська академія в м. Слупську (Польща), Академія імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща), університет Аланья Аладдін Кейкубат (Туреччина), університет Біледжик Шейх Едебелі (Туреччина), Державна вища професійна школа імені Яна Амуса Коменського в м. Лешно (Польща).

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання було враховано також досвід окремих іноземних програм підготовки педагогів хімічного напрямку (протокол засідання кафедри №12 від 11.06.2019 р.)

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності) *довге поле*

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня? *довге поле*

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю. Змістове наповнення програмних результатів навчання ОП (таблиця 3 додатку) відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій за такими дескрипторами: – знання (спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань): здатний проводити уроки різних типів, обирати та застосовувати методи і методичні прийоми, різні форми та засоби навчання, здатний проводити синтези природних сполук, виділення та очистку сполук, досліджувати їх властивості, уміє за результатами кінетичних досліджень розраховувати кінетичні параметри хімічних реакцій, оцінювати вплив природи каталізатора на перебіг реакцій; – уміння/навички (спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур, здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах, здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності): здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетентності, уміє адаптуватись та використовувати методологію для розв'язання незнайомих задач; – комунікація (зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються): уміє переносити систему наукових хімічних знань у площину навчального предмета хімії, чітко і логічно розкривати основні теорії та закони хімії, уміє застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання хімії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, має навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел, передусім, за допомогою цифрових технологій; – автономність і відповідальність (управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів, здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії): здатний створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту, здатний застосовувати методи діагностування досягнень, здійснювати педагогічних супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?	Обсяг програми 120 кредитів ЄКТС
Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?	90 кредитів ЄКТС Гуманітарна підготовка –11 кредитів; Фундаментальна підготовка – 28 кредитів; Психолого-педагогічна підготовка – 15 кредитів; Науково-предметна підготовка – 12 кредитів; Практична підготовка – 15 кредитів; Атестація – 9 кредитів.
Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?	30 кредитів ЄКТС
<p>Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)? <i>довге поле</i></p> <p>ОП «Середня освіта (Хімія)» орієнтується на здобувача вищої освіти, створює умови для формування індивідуальних траєкторій навчання та спрямована на розширення можливостей здобувачів щодо працевлаштування і до подальшого навчання з вищим рівнем автономності.</p> <p>Освітньо-професійна програма має прикладну орієнтацію та передбачає підготовку до виконання функціональних обов'язків учителів хімії, класних керівників у закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) фахової передвищої освіти, організаторів гуртків природничого спрямування в закладах додаткової освіти; формування готовності до самоосвіти та професійного самовдосконалення упродовж життя; набуття методик навчання і виховання; умінь і навичок використання інструментів і обладнання, необхідних в освітньому процесі для навчання хімії в освітніх закладах.</p> <p>Освітні компоненти програми «Середня освіта (Хімія)» відповідають галузі знань 01 Освіта / Педагогіка; спеціальності: 014.06 Середня освіта (Хімія). Програма підготовки складається з блоку обов'язкових дисциплін, який включає: гуманітарну підготовку; фундаментальну підготовку; психолого-педагогічну підготовку; науково-предметну підготовку та блоку дисциплін вільного вибору. Об'єктом вивчення ОП «Середня освіта (Хімія)» є освітній процес у закладах загальної середньої освіти, профільної середньої освіти академічного та професійного спрямування, професійної (професійно-технічної) фахової передвищої освіти з викладанням хімії. ОП «Середня освіта (Хімія)» розділяється на окремі освітні компоненти, які складаються з навчальних дисциплін, практик та атестації.</p> <p>При засвоєнні освітніх компонентів: педагогіка профільної школи, психологія профільної школи, методика навчання хімії, виробнича (педагогічна) практика, здобувачі вищої освіти набувають здатності застосовувати психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей, здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі у закладах загальної середньої освіти, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації; розуміння тенденцій у</p>	

сучасній освіті та вміння прогнозувати наслідки педагогічної діяльності.

Підхід до викладання та навчання ОП «Середня освіта (Хімія)» передбачає: упровадження принципів студентоцентрованого навчання з метою врахування освітніх цінностей та потреб суб'єкта навчальної діяльності; організацію навчальної діяльності на засадах особистісно-орієнтованого навчання; упровадження інтерактивних методів навчання з метою формування професійних навичок, що забезпечують розвиток критичного мислення у здобувачів. Методи, методики та технології ОП «Середня освіта (Хімія)»: лабораторне дослідження хімічних процесів і явищ; методи моделювання, експериментування та опрацювання інформації; методики формування предметних компетентностей з хімії в закладах загальної середньої освіти та спеціалізованих навчальних закладах.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії? *коротке поле*

Університет розробив процедури, які дозволяють формувати індивідуальну освітню траєкторію для здобувачів вищої освіти: створена електронна база дисциплін вільного вибору; розроблена система наукових гуртків та проблемних груп, існують сертифікатні програми з вивчення іноземних мов тощо. Індивідуальна освітня траєкторія для здобувачів вищої освіти з урахуванням його здібностей, професійних інтересів, потреб, можливостей і досвіду в УДПУ імені Павла Тичини реалізується через індивідуальний навчальний план, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння освітніх компонентів освітньої програми. При формуванні індивідуального навчального плану враховується вибір здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, перелік вибіркового навчальних дисциплін, методів і засобів навчання. Індивідуальний навчальний план навчання є робочим документом здобувача, що містить інформацію про перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяг навчального навантаження здобувача, систему оцінювання знань (поточний і підсумковий контроль, атестацію випускника). Складається на підставі робочого навчального плану і включає всі обов'язкові та вибірково навчальні дисципліни обрані здобувачем з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти формується з дотриманням вимог освітньої програми «Середня освіта (Хімія)» і максимально враховує його індивідуальні потреби та освітньо-професійні інтереси.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін? *довге поле*

Питання вільного вибору навчальних дисциплін регулюються Положенням «Про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>

Вибір здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі 30 кредитів, що складає 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для поглиблення професійних знань та загальнопрофесійних компетентностей в межах спеціальності, споріднених спеціальностей та галузі знань.

Здобувачі мають змогу здійснити вибір однієї дисципліни із переліку, що складається з кількох дисциплін, або вибору окремих дисциплін із іншої освітньої програми того ж освітнього рівня.

Кафедра несе відповідальність за якість викладання і належне забезпечення вибіркового навчальних дисциплін, що пропонуються здобувачам вищої освіти для реалізації ними права вільного вибору. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання науково-педагогічного працівника, підвищення кваліфікації або наукового стажування, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); інформаційне забезпечення.

Здобувачі вищої освіти першого року навчання, здійснюють свій вибір упродовж перших двох тижнів навчання, для чого встановлюється відповідний графік, що затверджується розпорядженням першого проректора. У подальшому здобувачі здійснюють вибір навчальних дисциплін на протязі весняного семестру першого курсу, який передує навчальному року, під час якого заплановане їх вивчення.

Процедура вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін включає: ознайомлення здобувачів вищої освіти з порядком реєстрації та формування груп для вивчення вибіркового навчального дисциплін в Університеті, а також із особливостями присвоєння освітніх і професійних кваліфікацій за освітньою програмою, на якій вони навчаються; ознайомлення здобувачів вищої освіти із переліками вибіркового дисциплін які пропонуються для вибору освітньою програмою, за якою вони навчаються, а також іншими програмами. Ознайомлення відбувається з використанням інформації (перелік дисциплін вільного вибору та силабуси дисциплін), розміщеної на сайті Університету (<https://udpu.edu.ua/navchannia/orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu>) сайті природничо-географічного факультету (<https://pgf.udpu.edu.ua>) та шляхом організації зустрічей з науково-педагогічними працівниками.

Запис здобувачів вищої освіти для вивчення вибіркового навчального дисциплін здійснюється одночасно в межах Університету за затвердженим графіком. Тривалість етапу складає два тижні. Заяви подаються на кафедри, які забезпечують викладання вибраної дисципліни.

Після перевірки та погодження обрані здобувачами вищої освіти дисципліни вносяться до їх індивідуальних навчальних планів.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності *коротке поле*

Загальні питання організації, проходження і підведення підсумків усіх видів практики в Університеті регламентовані «Положенням про організацію практик в УДПУ імені Павла Тичини» <https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>.

Згідно ОП підготовки здобувачів вищої освіти у навчальному плані передбачено практичну підготовку 15 кредитів – 450 годин: навчальна практика з хімії – 2 семестр 6 кредитів; виробнича (педагогічна) практика – 3/4 семестр 9 кредитів. Зміст та взаємозв'язок усіх видів практики визначено в програмах практик. Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у період навчання, набуття і вдосконалення практичних умінь і навичок. Тісна співпраця з роботодавцями дозволяє визначати сучасні тенденції середньої освіти та науки, що враховується при складанні програм практик. Організаційні питання практики, обсяги і види практичної підготовки, терміни її проведення, хід і підсумки періодично обговорюються на засіданні кафедри хімії, екології та методики її навчання, вченій раді факультету та університету і також узгоджується з потенційними роботодавцями (протокол засідання кафедри №10 від 22.04.2019 р.)

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП *коротке поле*

Зміст навчальних дисциплін, а саме філософія та соціологія освіти, ділова іноземна мова, академічна риторика, педагогіка профільної школи, психологія профільної школи, методика навчання хімії тощо дозволяють в ході їх вивчення формувати не лише фахові компетентності, але і соціальні навички (soft skills), до яких належать: здатність до колективних дій та організації взаємодії в колективі; знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, застосувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності; формувати навички роботи в команді. Забезпечити набуття здобувачами соціальних навичок дозволяє проходження навчальної та виробничої практик.

Навички соціальної взаємодії та міжособистісного спілкування є логічним доповненням професійних навичок та сприяють становленню професіоналів-лідерів у педагогічній галузі. За активної участі викладачів у наукових гуртках, товариствах, здобувачі вищої освіти поступово розвивають власні «soft skills». В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини діє студентське самоврядування, студентське наукове товариство, рада молодих учених, студентський клуб, центр культури і дозвілля «Гаудеамус». Здобувачі освіти планують, організують та проводять змагання, наукові конференції та конкурси, різноманітні круглі столи, тренінги, урочисті концерти. Така діяльність у різних студентських, молодіжних ініціативах допомагає вдосконалювати комунікативні навички та брати на себе відповідальність за відповідальні рішення.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

коротке поле

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)? *коротке поле*

Вивчення оцінки здобувачами освітнього процесу, зокрема в питанні, яким є реальний обсяг навантаження на ОП, чи не перевантажені вони, чи вистачає часу на самостійну роботу служить інструментом підвищення ефективності їх професійної підготовки. Для з'ясування завантаженості здобувачів застосовуються заходи: опитування (у формі бесіди протягом освітнього процесу та під час кураторських годин тощо); взаємодія із студентськими організаціями – проводиться обговорення питань студентського самоврядування на засіданнях вченої ради факультету (протокол засідання №4 від 30.11.2020 р.), спостереження з боку кураторів та викладачів з подальшим колективним обговоренням на засіданнях кафедри. Основні проблеми, які були виявлені: відсутність у здобувачів досвіду з організації та раціонального розподілу часу, зокрема самостійної роботи - здобувачі не в повній мірі використовують внутрішні ресурси університету для самонавчання. Для усунення цих проблем вживаються такі заходи: доопрацювання розкладу занять, складання та оприлюднення графіків приймання заборгованостей; активізація використання інформаційно-освітнього середовища університету Moodle.

З метою вивчення думки здобувачів вищої освіти про обґрунтованість навантаження за ОП проведено [анкетування](#). На питання «обґрунтованість навантаження здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)» за п'ятибальною шкалою критерій отримав 4,34 бали.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти *коротке поле*

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснюється в рамках ОП «Середня освіта (Хімія)».

У рамках Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти для подолання розриву між теорією і практикою та для підвищення якості підготовки із урахуванням вимог та побажань роботодавців в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини запроваджуються заходи: залучення науковців та провідних учителів до проведення аудиторних занять; організація практики в закладах освіти різних форм власності; працевлаштування випускників та зворотного зв'язку з ними; опитування роботодавців щодо перегляду освітньої програми, навчальних планів, а також робочих навчальних програм з окремих дисциплін.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП	https://udpu.edu.ua/vstup
<p>Поясніть як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП? <i>коротке поле</i></p> <p>Відповідно до Правил прийому для вступу на ОП вступники мають скласти вступні випробування - іноземну мову, фахове випробування (Хімія та методика її навчання) та додаткове фахове випробування (Загальна, неорганічна, органічна та біологічна хімія). Зміст програми фахового вступного випробування для здобуття СО «магістр» базуються на перевірці базових компетентностей та результатів навчання відповідно до нормативної складової ОП за ОС «Бакалавр». Такий підхід забезпечує уникнення дискримінації вступників, які завершили навчання на ОС «Бакалавр» у попередні роки або в іншому ЗВО, або за ОП іншої спеціальності. Додаткове вступне випробування має на меті визначення рівня базової теоретичної підготовки вступника з подальшим допуском до складання фахового вступного випробування для здобуття ступеня магістра.</p> <p>Програми вступних випробувань розміщуються на сайті УДПУ (https://udpu.edu.ua/vstup).</p> <p>Конкурсний бал розраховується як сума балів із фахового вступного випробування, іспиту з іноземної мови та середнього балу додатка до документа про попередню освіту (за шкалою від 100 до 200 балів) на загальних підставах за рейтингом. Мінімальний позитивний бал для спеціальності, відповідно до Умов прийому, встановлюється на рівні 124. У 2019 році мінімальний конкурсний бал для вступу склав 408,6 бали, максимальний – 512,5 бали. Організація та проведення фахових вступних випробувань відбувається у порядку визначеному Правилами прийому до УДПУ у 2019 році (https://udpu.edu.ua/vstup/pravylya-pryiomu).</p>	
<p>Яким документом ЗВО регулюється питання визначення результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу? <i>коротке поле</i></p> <p>Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до УДПУ імені Павла Тичини, Положенням про порядок перезарахування навчальної дисципліни та визначення академічної різниці, Положенням про порядок відрахування, поновлення, переведення здобувачів вищої освіти УДПУ імені Павла Тичини, Положенням про організацію освітнього процесу УДПУ імені Павла Тичини, що передбачає такі процедури: проведення порівняльного аналізу освітніх документів (академдовідки або копії залікової книжки) здобувача зі змістом нормативної частини ОП університету, визначення переліку освітніх компонентів, що можна перезарахувати; визначення вибіркового дисциплін, що можуть бути зараховані та визначення компонентів, що їх слід скласти з метою вирівнювання в навчальних планах. Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється за заявою особи. Вирівнювання відбувається у терміни, визначені окремим розпорядженням, на підставі заяви здобувача та оплати ним освітніх послуг. Для здобувачів, які беруть участь у програмі академічної мобільності на базі закордонних закладів вищої освіти, визнання результатів навчання здійснюється відповідно до Положення про академічну мобільність, Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411, Постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579.</p> <p>Всі документи, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, розміщено на офіційному сайті УДПУ та знаходяться у відкритому доступі.</p>	

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)? *коротке поле*

Практики застосування вказаних правил на ОП «Середня освіта (Хімія)» не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визначення результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу? *коротке поле*

Новим [Законом України «Про освіту»](#) зафіксовано визнання основних видів освіти впродовж життя та їх підтримку державою. Поряд із звичним видом формальної освітязакондавець надав особі право на неформальну та інформальну освіту.

В УДПУ визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. В університеті неформальна освіта є додатком, альтернативою та доповненням до формальної освіти у процесі навчання. Неформальна освіта дозволяє розкриватися індивідуальним якостям здобувача у взаємодії та через взаємодію з іншими здобувачами освіти.

Механізм визнання результатів неформальної освіти передбачений «Тимчасовим порядком визнання результатів навчання, здобутих в неформальній та інформальній освіті Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» (<https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>). Для ОП «Середня освіта (Хімія)» регламентовано зокрема, що університет може визнати результати навчання здобутих в неформальній та інформальній освіті з нормативних дисциплін не більше 5 кредитів в межах навчального року.

Оскільки одним із статутних видів діяльності університету є сприяння проведенню і організації різноманітних навчальних, просвітницьких і науково-популярних заходів, то реалізуються заходи неформальної освіти: курси, тренінги, семінари, конференції, майстер-класи, лекції, практикуми.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)? *коротке поле*

Практики застосування вказаних правил на ОП «Середня освіта (Хімія)» не було.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи. *коротке поле*

Вивчення освітніх компонентів здійснюється зі застосуванням різних форм та методів навчання і викладання, які передбачені [Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#). В залежності від змісту та особливостей кожного освітнього компоненту застосовується диференційний, особистісно-орієнтований підхід до вибору методів навчання, які необхідні впроваджувати майбутньому вчителю хімії Нової української школи.

Для досягнення програмних результатів з фахових дисциплін використовують традиційні та інноваційні методи. Серед традиційних найбільш поширені такі форми як, лекція, бесіда, дискусія, лабораторні та практичні роботи, самостійна робота. Під час проведення лабораторних, практичних занять з дисциплін хімічного напрямку викладачами кафедри застосовуються активні методи навчання: мозковий штурм, робота в парах, мікрофон, акваріум, круглі столи, тренінги тощо. Із величезної кількості інноваційних педагогічних технологій, викладачами використовуються: технологія проблемного навчання, технологія ігрового навчання, технологія критичного мислення, інформаційно-комунікаційні технології, технології інтегративного навчання, проектні технології, освітня рефлексія здобувачів. Важливою формою навчання є навчальна практика з хімії, виробнича (педагогічна) практика і написання кваліфікаційної роботи (див. табл. 3).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методам навчання і викладання відповідно до результатів опитувань? *коротке поле*

Під час добору методів і форм навчання за ОП враховується студентоцентрований підхід, який здійснюється через: самостійний вибір здобувачами теми дослідження кваліфікаційної роботи, місця проходження навчальної та виробничої практик; переведення здобувачів, які навчаються за кошти фізичних осіб на навчання за кошти держбюджету; здобувачі, за потреби, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, якщо вони працюють на майбутніх робочих місцях. Методи навчання спрямовані на активізацію власної навчально-пізнавальної діяльності здобувача. У зв'язку з цим провідними методами фахової підготовки є частково-пошукові і дослідницькі. Спонування здобувачів до автономної діяльності з формування компетентностей відбувається за допомогою інноваційних методів та форм навчання: рольових ігор проблемної спрямованості, метода проєктів, кейс-метода, круглого столу, тренінгів, застосування ІКТ, роботи з навчальними комп'ютерними програмами, створення презентацій, використання Інтернет-ресурсів.

Викладачі ОП надають кваліфіковані консультації щодо вибору методів і форм навчання, формування та реалізації індивідуальних навчальних планів.

За результатами опитування щодо задоволеності здобувачами методами навчання і викладання, здобувачі ОП продемонстрували задоволеність методами навчання і викладання на рівні 80 %, можливостями наукового зростання – на рівні 100 %, задоволеність підтримкою у вирішенні проблем навчання – на рівні 100 % (протокол засідання кафедри №9 від 07.04.2020 р.)

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи *коротке поле*

Відповідно до [Закону України «Про освіту»](#) і [Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#), науково-педагогічним працівникам надається свобода викладання, свобода проведення наукових досліджень та поширення їх результатів, свобода вираження власної фахової думки, свобода від втручання в професійну діяльність, свобода вибору й використання педагогічно обґрунтованих форм, методів, способів і засобів навчання, виховання, можливість творчо наповнювати зміст дисциплін, вносити зміни в робочі програми, проводити заняття із застосуванням сучасних технологій, обирати самостійну форму вивчення окремих тем, що відповідає принципам академічної свободи. Поняття «академічна свобода» зазначено у [Кодексі академічної доброчесності УДПУ імені Павла Тичини](#). Академічна свобода здобувачів ОП досягається шляхом надання їм права вільно обирати форму і методи навчання, теми індивідуально-дослідних завдань, кваліфікаційних робіт, тем наукових досліджень, на академічну мобільність (зокрема міжнародну), на вибір певних компонентів ОП, на навчання одночасно за декількома ОП в університеті, участі у формуванні індивідуального навчального плану. Відповідно анкетуванню здобувачів освіти, на запитання «Чи відповідають форми та методи навчання і викладання принципам свободи?» 80% респондентів вважають, що обрані форми та методи навчання і викладання відповідають принципам свободи (протокол засідання кафедри №9 від 07.04.2020 р.)

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *коротке поле*

Викладачі, які забезпечують читання курсів за освітньою програмою на початку вивчення навчальної дисципліни (при читанні лекцій та проведенні лабораторних, практичних занять) надають інформацію здобувачам щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Інформація щодо цілей, змісту та

очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів висвітлена в робочих програмах.

Здобувачі вищої освіти ознайомлюються з структурою курсу в інформаційно-освітньому середовищі (платформа Moodle), який представлений у вигляді різноманітних інформаційних ресурсів (текст, відео, презентація), виконують завдання, проходять тестування. Викладачі ОП самостійно створюють електронні курси, ведуть електронні журнали обліку оцінок, використовуючи часові обмеження, керують перездачу контрольних завдань (модульних або підсумкових – заліків, іспитів), налаштовують різноманітні ресурси курсу. Така форма інформування здатна забезпечити індивідуальну роботу викладача з кожним здобувачем.

У результаті опитування здобувачів (питання «Чи отримуєте ви інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів, порядку та критеріїв оцінювання у межах дисципліни освітньої програми: а) на лекціях; б) лабораторних (практичних); в) на платформі Moodle» здобувачі дали наступну відповідь: на лекціях – 40 %; на лабораторних (практичних) заняттях – 20%; в) на платформі Moodle – 40 % (протокол засідання кафедри №9 від 07.04.2020 р.)

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП *довге поле*

Згідно з [Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#) здобувачі ОП «Середня освіта (Хімія)» беруть участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном. Здобувачі залучаються до наукових досліджень на засадах академічної свободи. Навчально-науково-дослідна робота здобувачів ОП у межах навчального та позанавчального процесу включає як навчальну, так і наукову роботу: написання рефератів з конкретної теми у процесі вивчення дисциплін циклу загальної підготовки, циклу професійної підготовки, дисциплін вільного вибору здобувача; виконання лабораторних, практичних робіт і самостійних завдань, контрольних робіт, які містять елементи наукового пошуку; виконання творчого характеру індивідуальних завдань. Науково-дослідна робота здобувачів ОП «Середня освіта (Хімія)» передбачає участь у роботі предметних наукових гуртків, проблемних груп (наприклад, «Методи моделювання структури неупорядкованих сполук», «Актуальні питання методики навчання хімії», «Інтеграційні процеси в хімії»); участь у виконанні держбюджетної теми «Систематизація потенційних та створення нових заповідних об'єктів Південно-Бузького екологічного коридору за активної участі молоді» наукової теми кафедри «Дослідження біологічного, ландшафтного різноманіття та вивчення і покращення екологічного стану водних ресурсів Центрального Побужжя». Матеріали досліджень були відображені в кваліфікаційних роботах та статтях у збірниках «Природничі науки і освіта: збірник наукових праць природничо-географічного факультету», «Наукові записки екологічної лабораторії УДПУ» та в щорічній Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції «Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті». На базі наукових досліджень з кафедральної теми викладачами кафедри опубліковано монографію «Біологічне, ландшафтне різноманіття та якість річкової води басейну Центральної частини Південного Бугу». Одним з найбільш масових заходів в рамках науково-дослідної роботи здобувачів у ЗВО є наукові студентські конференції, які проходять як Дні науки (Всеукраїнська наукова конференція молодих науковців та студентів «Наука. Освіта. Молодь». Підсумковими результатами студентської роботи є конкурс на кращу студентську наукову роботу та участь у олімпіаді. Значний обсяг досліджень здійснюється здобувачами під час проходження виробничої практики. Зібрані під час практики матеріали здобувачі використовують для підготовки кваліфікаційних робіт. Крім загальних завдань, передбачених програмою практики, кожен здобувач відповідно до обраної теми дослідження отримує від наукового керівника індивідуальне завдання дослідного характеру. Виконане індивідуальне завдання

апробується в інших видах науково-дослідної роботи здобувача (на семінарах кафедри, при підготовці кваліфікаційної роботи).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі *довге поле*

Відповідно до [Положення про робочу програму навчальної дисципліни](#) в УДПУ імені Павла Тичини щорічно оновлюються робочі програми навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та стейкхолдерів побажань та зауважень. У зв'язку з щорічним оновленням програм вдосконалюється весь комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. Таке оновлення проходить до початку нового навчального року. Наступним кроком є оновлення навчально-методичного забезпечення курсу в освітньо-інформаційному середовищі. На кафедрі розробляється загальна кафедральна наукова тема «Дослідження біологічного, ландшафтного різноманіття та вивчення і покращення екологічного стану водних ресурсів Центрального Побужжя». Матеріали наукових результатів з кафедральної теми відображені у навчальних дисциплінах, а саме: вплив шкідливих забруднювачів на основні компоненти біоценозів та річкову воду басейну центральної частини Південного Бугу (Хімія природних сполук), методика визначення загальних і сумарних показників якості річкової води (Хімія і технологія очищення води); метод атомно-абсорбційної спектрометрії, еколого-хімічний аналіз джерельних вод території дослідження (Кінетика та адсорбція); методика відбору, консервації проб води та підготовки її до аналізу розкрито методика визначення бактеріальної забрудненості води, оцінку якості питної води Іллінецького району Вінницької області (Хімія і технологія очищення води).

Викладачі філософії та соціології освіти, педагогіки профільної школи, психології профільної школи, методики навчання хімії в старшій школі, методики розв'язання задач з хімії допомагають здобувачам вищої освіти розвивати та набувати знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей, здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в освітньому процесі в школі, розуміння тенденцій у сучасній освіті та вміння прогнозувати наслідки педагогічної діяльності. Зміст навчальних дисциплін, а саме педагогіка профільної школи; психологія профільної школи; методика навчання хімії в старшій школі, органічна хімія, біологічна хімія дозволяє в ході їх вивчення формувати здатність до колективних дій та організації взаємодії в колективі; застосувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності; формувати навички роботи в команді, робити проекти, всіляко заохочувати ініціативність, креативність, критичне мислення, які необхідні майбутньому вчителю хімії Нової української школи.

Щорічно перегляд змісту освітніх компонентів обговорюється на засіданнях кафедри хімії, екології та методики їх навчання затверджується завідувачем кафедри, науково-методичною комісією факультету (протокол засідання кафедри №10 від 28.05.2020 р.)

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО *коротке поле*

Інтернаціоналізація освітньої та наукової діяльності в межах ОП орієнтована на участь та проведення заходів міжнародного рівня, підвищення кваліфікації та навчання за кордоном.

Академічна мобільність здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу здійснюється відповідно [Положення про академічну мобільність педагогічних і науково-педагогічних працівників](#). Здобувачі вищої освіти та професорсько-викладацький склад долучаються до програм академічної мобільності як на основі укладених договорів про співробітництво, так і міжурядових договорів. Формами академічної мобільності здобувачів вищої освіти в УДПУ є навчання за програмами академічної мобільності,

мовне або наукове стажування, проходження навчальної та виробничої практик.

Реалізуються програми подвійного диплома: Державна вища школа професійної освіти ім. Іпполіта Цегельського в м. Гнезно (Польща), Поморська академія в м. Слупську (Польща), Академія імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща); програма кредитної академічної мобільності «Mevlana»: університет Аланья Аладдін Кейкубат (Туреччина), університет Біледжик Шейх Едебелі (Туреччина); програма академічної мобільності «Еразмус+»: Державна вища школа професійної освіти ім. Іпполіта Цегельського в м. Гнезно (Польща), Державна вища професійна школа імені Яна Амуса Коменського в м. Лешно (Польща). У 2019 році 4 викладача кафедри хімії, екології та методики їх навчання пройшли стажування у Республіці Польща. (протокол засідання кафедри №12 від 11.06.2019 р.)

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання? *довге поле*

Згідно з [Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#) форми контрольних заходів визначаються освітньою програмою та навчальним планом. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в межах навчальних дисциплін обрані такі форми контрольних заходів: поточний, модульний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється науково-педагогічними працівниками під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля, на які лектором дисципліни поділено її навчальний матеріал. У ході проведення модульного контролю викладач визначає рівень знань здобувача з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка зі змістового модуля), які він отримав під час усіх видів занять і самостійної роботи. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектор дисципліни визначає загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи. Підсумковий контроль передбачає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти. Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених робочою програмою на семестр із відповідної навчальної дисципліни. Освітньо-професійна програма магістра «Середня освіта (Хімія)» передбачає: для обов'язкових компонентів у циклі загальної підготовки (професійно-орієнтована гуманітарна та фундаментальна) іспит - з восьми дисциплін, залік – з однієї; у циклі професійної підготовки (психолого-педагогічна та науково-предметна) іспит - з п'яти дисциплін, залік – з трьох; для вибіркових компонентів (дисципліни вільного вибору здобувача) іспит - з двох дисциплін, залік – з шести.

Значна увага в Університеті приділяється індивідуалізації навчально-виховного процесу та посиленню ролі самостійної роботи. Однією з умов організації самостійної роботи є забезпечення здобувачів усіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення кожної конкретної дисципліни. Темі, завдання для самоконтролю прописані у навчальних та робочих програмах дисциплін. З метою перевірки знань в підручниках, навчальних посібниках, практикумах для кожної теми (розділу) передбачаються запитання для самоконтролю. Це регламентує [Положення про самостійну роботу ЗВО](#). Більша ефективність самоконтролю забезпечується спеціальним програмним забезпеченням для самоконтролю та самооцінки, яке є складовою частиною дистанційних технологій ([Положення про дистанційне навчання](#)).

Наведені форми контрольних заходів, в основу яких покладена рейтингова система

оцінювання, дозволяють комплексно оцінити якість освітньої діяльності здобувачів вищої освіти під час опанування ними освітньої програми підготовки та повністю перевірити досягнення програмних результатів навчання, яких на ОП є двадцять дев'ять.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти? *коротке поле*

На ОП«Середня освіта (Хімія)», згідно з [Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#), існують наступні форми проведення контрольних заходів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, комп'ютерного тестування тощо. Форми проведення модульного контролю: тестові завдання різних типів, письмові контрольні роботи, колоквиуми, розрахункові роботи. Семестровий контроль проводиться у формах екзамену або заліку з конкретної дисципліни. Атестація випускників освітньої програми проводиться у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом відображення відповідної інформації у робочій програмі навчальної дисципліни, де наведений розподіл балів за змістовими модулями, вказані максимальні та мінімальні бали з кожного контрольного заходу. Система контрольних заходів передбачає кількісні та якісні критерії оцінювання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за кількісними критеріями здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано); 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Якісні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів представлені у робочих програмах навчальних дисциплін як необхідний обсяг знань та вмінь.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти? *коротке поле*

Щорічно оновлені академічний календар; графік освітнього процесу; нормативні документи розміщують на сайті природничо-географічного факультету (<https://pgf.udpu.edu.ua>) у рубриці «Навчальна робота». Навчання здобувача здійснюється за індивідуальним навчальним планом, який складається напередодні навчального року, на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркового навчальних дисциплін, вибраних здобувачем з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки. Індивідуальний навчальний план складається на кожний навчальний рік і затверджується деканом факультету. У навчальному плані наявні всі форми контролю кожної освітньої компоненти. Робочі програми дисциплін, що розробляються і затверджуються до початку нового навчального року, містять детальні критерії оцінювання кожного виду роботи здобувача, форму атестаційного контролю з даної дисципліни, модуль практичних/лабораторних та самостійної роботи. Робочі програми розміщуються на сайті факультету (<https://pgf.udpu.edu.ua>) та відповідної випускової кафедри.

Викладач інформує здобувачів про графік і форми контролю, методи та критерії оцінювання на першому занятті семестру.

Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводять до відома не пізніше, як за місяць до початку сесії.

З метою постійного моніторингу надання освітніх послуг, в УДПУ систематично проводиться анкетування здобувачів вищої освіти (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? *коротке поле*

Стандарт вищої освіти за даною спеціальністю відсутній. Атестація випускників освітньої програми проводиться згідно [Положення про випускні кваліфікаційні роботи в УДПУ імені Павла Тичини](#), [Положення про організацію освітнього процесу в Уманському](#)

[державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#), [Положення про Європейську кредитно-трансферну систему навчання](#) в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, [Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії](#) та інших нормативно-правових актів.

Атестація випускників освітньої програми здійснюється у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота здобувача освітнього ступеня магістр має бути результатом самостійного наукового дослідження з експериментальною складовою. Перед захистом випускні кваліфікаційні роботи проходять обов'язкову перевірку на наявність академічного плагіату. Роботи, виконані не самостійно, а також ті, що не пройшли перевірку або мають понад 25% неоригінального тексту, до захисту не допускаються. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?
коротке поле

Нормативно-правовою базою організації навчального процесу в Університеті є [Закон України «Про освіту»](#). Процедура проведення контрольних заходів регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу в УДПУ](#), [Положення про Європейську кредитно-трансферну систему навчання](#), [Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти](#), [Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії](#), [Положенням про випускні кваліфікаційні роботи](#). За ОП розробляється навчальний план, який затверджується рішенням вченої ради Університету та є основою для складання загального графіку навчального процесу, що затверджується наказом. Він регулює процедуру навчального процесу, у тому числі контрольних заходів. Для проведення атестації здобувачів створюються екзаменаційні комісії, персональний склад яких затверджується наказом не пізніше ніж за місяць до початку її роботи. Графік проведення захисту атестаційних робіт також затверджується наказом та оприлюднюється на інформаційних стендах. Інформація щодо процедури проведення контрольних заходів доступна на сайті природничо-географічного факультету у рубриці «[Навчальна робота](#)» та в інформаційно-освітньому середовищі (<https://dls.udpu.edu.ua>). Моніторинг обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів здійснюється шляхом анкетування здобувачів, яке розміщується на сайті Університету (<https://udpu.edu.ua>) у рубриці «[Внутрішній аудит якості](#)».

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП
коротке поле

Відповідно до [Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#), прозорість та неупередженість оцінювання досягнень здобувачів є принципами забезпечення якості освітнього процесу. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, його зміст та кількість завдань, механізм підрахунку результатів тощо) та відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів, можливістю застосування комп'ютерного тестування знань в інформаційно-освітньому середовищі (<https://dls.udpu.edu.ua>). Встановлені єдині правила перездачі контрольних заходів, оскарження результатів атестації. Формування складу екзаменаційних комісій здійснюється відповідно до [Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії](#). Захист атестаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю більшості її складу за обов'язкової присутності голови комісії або виконуючого його обов'язки. Оцінки виставляє кожний член комісії. Присутні особи можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів вищої освіти на ОП не було, конфлікту інтересів не відбувалося.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП коротке поле

В Університеті оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до [Положення про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#). Процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів згідно з [Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#) та [Змінами до положення про організацію освітнього процесу](#). Академічна заборгованість з певної навчальної дисципліни виникає в разі одержання здобувачем незадовільного балу за результатами підсумкового контролю. Здобувачів, які не виконали навчальний план за підсумками навчального року, вважають такими, що мають академічну заборгованість. Здобувачі, які одержали під час екзаменаційної сесії незадовільні оцінки (FX), мають право ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни до початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – викладачу, другий – комісії, яку створює декан факультету. Здобувачів, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлені терміни, відраховують з Університету. Здобувач, який отримав незадовільну оцінку на захисті випускної кваліфікаційної роботи, відраховується з Університету. За освітньою програмою випадків застосування відповідних правил не було.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедурита результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП короткеполе

Відповідно до [Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#) здобувач вищої освіти має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів. Якщо здобувач вважає, що на екзамені викладач оцінив відповідь не об'єктивно, у результаті чого відбулося заниження оцінки, то здобувач в день оголошення оцінки може подати в навчальний відділ апеляцію на ім'я керівника факультету. У такому випадку за розпорядженням керівника структурного підрозділу або особи, яка його заміняє, створюють комісію у складі: екзаменатора, який приймав екзамен, іншого викладача відповідного профілю, завідувача кафедри та заступника керівника з навчальної роботи. Розгляд апеляцій проводять з метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Якщо екзамен був письмовий, то розглядають лише письмову роботу. Додаткове опитування не проводять. Засідання апеляційної комісії відбувається наприкінці атестаційного тижня. Підсумкова оцінка, виставлена комісією, є остаточною і апеляції та перескладанню не підлягає. На освітній програмі випадків оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності? коротке поле

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять [Кодекс академічної доброчесності](#), [Етичний кодекс](#), [Рекомендації для підтримки академічної доброчесності](#). Кодекс академічної доброчесності розроблений відповідно до вимог [Закону України «Про освіту»](#) від 05.09.2017 р. № 2145- VIII (стаття 42. Академічна доброчесність), на основі досвіду і зразків кращих університетів України та досвіду дотримання академічної доброчесності різних університетів світу.

Кодекс академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини установлює загальні етичні принципи та правила поведінки, якими мають керуватися студенти, викладачі, адміністрація та співробітники університету під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності;

визначає особливості дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти; види академічної відповідальності педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти; права осіб, щодо яких порушено питання щодо недотримання ними академічної доброчесності.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? *коротке поле*

Відповідно до ч. 6 ст. 69 Закону України «Про вищу освіту» та [Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату](#) Університет здійснює заходи профілактики академічного плагіату шляхом формування, видання і розповсюдження методичних рекомендацій з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у роботах; включення у зміст дисципліни «Педагогіка профільної школи» теми про плагіат та шляхи його усунення тощо. Система запобігання академічного плагіату у здобувачів вищої освіти на ОП ґрунтується на всебічній перевірці випускних кваліфікаційних робіт на плагіат. Після проходження студентом процедури попереднього захисту наукової роботи кафедра надає відповідальній особі навчально-методичного відділу електронні версії робіт для перевірки їх оригінальності в системі «Anti-Plagiarism». Комп'ютерну перевірку робіт на наявність плагіату здійснює інженер-програміст інформаційно-обчислювального центру, за результатами якої упродовж 10 днів після реєстрації роботи він оформляє висновок і передає його до навчально-методичного відділу. У випадку виявлення низького відсотка оригінальності роботи науковий керівник інформує про це автора та ініціює рішення про недопущення його роботи до захисту та повернення матеріалів на доопрацювання. Якщо автор не погоджується на доопрацювання роботи, то науковий керівник інформує службовою запискою декана факультету про недопущення роботи студента до захисту в екзаменаційній комісії.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП? *коротке поле*

Популяризація академічної доброчесності – один з пріоритетних напрямків роботи УДПУ імені Павла Тичини. В Університеті проводяться відповідні заходи. Наприклад, у травні 2019 року відбувся фестиваль соціальних відеороликів «Академічна доброчесність: цінність та принципи». Цілеспрямовані здобувачі працювали над розробкою робіт, які описують ситуацію з академічною доброчесністю. Цікаві відеороботи можна переглянути за посиланням: <https://old.udpu.edu.ua/index.php?readmore=3523>. В Університеті працює національно-патріотичний табір «Дія», мета якого – формування у здобувачів високої патріотичної свідомості, сприяння становленню України як правової, демократичної, соціальної держави. У 2019 році здобувачами було обрано тематику та назву зміни табору – «Академічна доброчесність – спільна відповідальність», що діє під гаслом «Крок за кроком до нової академічної культури» (<https://udpu.edu.ua/calendar/eventdetail/855/75,76,77,88,89,149,151,153,154/vidkryttia-zminy-taboru-diya-akademichna-dobrochesnist-spilna-vidpovidalnist>). У межах роботи цієї зміни була проведена лекція-тренінг на тему: «Академічна доброчесність – вимога законодавства України про освіту», відбувся семінар «Академічна доброчесність: культура сучасної освіти», конкурс «Академічна доброчесність – будемо мости» тощо. У листопаді 2020 року за участю здобувачів вищої освіти спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) відбувся семінар «Академічна доброчесність: як елемент системи освіти» (<https://pgf.udpu.edu.ua/?p=21446>).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП коротке поле

Реакція на порушення академічної доброчесності в УДПУ імені Павла Тичини унормована в [Кодексі академічної доброчесності](#), розробленому відповідно до вимог [Закону України «Про освіту»](#) від 05.09.2017 р. № 2145- VIII (стаття 42. Академічна доброчесність).

За порушення академічної доброчесності педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету, відповідно до вищеназваної статті [Закону України «Про освіту»](#), можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєної кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму? коротке поле

Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та укладання з ними трудових договорів (контрактів) визначає [Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів \(контрактів\)](#). Конкурсний відбір проводиться на засадах: гласності, відкритості, колегіальності прийняття рішень, законності, незалежності, об'єктивності та обгрунтованості рішень, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Під час конкурсного добору викладачів ОП враховуються досягнення у навчально-методичній, науково-дослідній та виховній роботах. Добір працівників ОП проходить з урахуванням педагогічного стажу, базової освіти, характеристики з попередньої роботи, кількості публікацій та проходження стажування. ЗВО використовує рейтингову оцінку діяльності викладачів ОП згідно [Положення про систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників](#) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Результати рейтингової оцінки використовують під час прийняття рішень стосовно: подання до нагородження, морального та матеріального заохочення кращих науково-педагогічних працівників кафедри, конкурсного відбору на заміщення вакантних посад.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. коротке поле

Для якісної підготовки майбутнього вчителя хімії потрібна тісна і багатогранна у своїй роботі співпраця із закладами освіти. Відповідно до угод роботодавці мають нагоду використовувати базу кафедри для проведення спільних методичних семінарів, використовувати науковий потенціал викладачів ОП при підготовці учнівських наукових робіт для участі в МАН <https://pgf.udpu.edu.ua/?p=18612>, участі в складі журі. Роботодавці залучаються до проведення вступних випробувань та атестації. Завдяки наполегливій роботі викладачів ОП маємо низку угод про співпрацю із ЗЗСО та позашкільними установами не лише Умані й Уманського району, але й великої географії регіонів України

https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=1878 . В основі співпраці закладами освіти лежить невідривність процесу підготовки вчителя від вимог, завдань та звичайно ж проблем сучасної загальноосвітньої школи. Результатом такої співпраці є організація та проведення спільних практикумів-тренінгів у вигляді інноваційної форми роботи майстер-класу: «Практикум з хімії» <https://pgf.udpu.edu.ua/?p=17320>, «Практикум з методики розв'язання експериментальних задач з хімії» <https://pgf.udpu.edu.ua/?p=17600>, практикум-тренінг «Відкрий для себе світ хімії».

Участь роботодавців передбачена у розробці та вдосконаленні освітніх програм та навчальних планів, тематики кваліфікаційних робіт, визначенні мети та цілей начальної практики, у проведенні атестації здобувачів вищої освіти (протоколи №12 від 11.06.2019 р., №10 від 28.05.2020 р.)

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. *коротке поле*

До проведення аудиторних занять залучаються провідні вчителі хімії міста Умань (вчителі-методисти Беркета Наталія Михайлівна, Гречин Ольга Петрівна, Смирнова Ольга Юрійівна). Крім цього, для читання лекцій запрошуються професори інших навчальних та наукових установ, а саме Мітрясова О. П., доктор педагогічних наук, професор (професійна діяльність якої пов'язана з широким діапазоном викладання навчальних курсів хімічного, екологічного і педагогічного спрямування); Колендо О. Ю., доктор хімічних наук., професор кафедри хімії високомолекулярних сполук (знайомив здобувачів з питаннями екситонної підтримки хімічних реакцій в полімерах та модельних органічних сполуках); Шиян Н. І., доктор педагогічних наук, професор (займається дослідженням дидактичних засад профільного навчання в загальноосвітній школі сільської місцевості); Ткач Є. Д. кандидат наук, заступник завідувача відділу Інститут агроєкології і природокористування НААН (представила наукову доповідь на тему «Закономірності формування природних фітоценозів агроландшафтів Центрального Лісостепу України»). Професіонали-практики залучаються до атестації здобувачів ОП.

Спільний захід викладачів ОП та професіоналів-практиків - майстер-клас «Проектна діяльність на уроках хімії як засіб формування життєвих компетентностей учнів» <https://pgf.udpu.edu.ua/?p=18243>.

Саме у спільних заходах зі професіоналами-практиками, експертами та роботодавцями підвищується рівень мотивації та зацікавленість здобувачів освіти та викладачів ОП.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння. *коротке поле*

Політику сприяння можливостям для професійного розвитку НПП реалізує Центр професійного розвитку викладачів. У рамках діяльності Центру постійно відбуваються науково-методичні семінари <https://udpu.edu.ua/news/tsentr-profesiynoho-rozvytku-rozvyvaye-liderskyu-potentsial-upravlinsko-administratyvnoho-skladu-universytetu> .

Програмою сприяння професійного розвитку викладачів ОП є курси підвищення кваліфікації. ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за вибраною ними формою та видом навчання один раз на п'ять років. Метою підвищення кваліфікації є професійний розвиток працівників відповідно до державної політики в галузі освіти та забезпечення якості освіти. Основними видами підвищення кваліфікації є: навчання за програмою підвищення кваліфікації (викладачі – тьютори: Галушко С. М., свідоцтво 141689, від 19.06.2015 р., Подзерей Р. В., свідоцтво ПК №02125639/000066-19р.); стажування (Vitalyi Goncharuk, Certificate № scir -2020 – 0014, march 26, 2020; Horbatiuk Natalia № ifc-wssg / 2019, 402; Svitlana Sovgira, Certificate, № ifc-wssg / 2019, 282; Nataliia Dushechkina Certificate № ifc-wssg / 2019, 277); участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо. Професійний розвиток викладачів університету здійснюється через аспірантуру та через докторантуру. Викладачі ОП

постійно приймають участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях, використовують різноманітні форми саморозвитку: написання монографій, посібників, публікацій.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності.
коротке поле

Створена система заохочень викладачів за досягнення у фаховій сфері згідно колективного договору між адміністрацією Уманського державного педагогічного університету та профспілковим комітетом Первинної профспілкової організації Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини на 2017 – 2020 роки, пролонгованого на 2021 рік, «Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам УДПУ імені Павла Тичини» за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків (наказ 1061, від 30.12.2016 р.) та «Положення про встановлення надбавок, доплат, преміювання працівникам УДПУ імені Павла Тичини» (наказ 1059, від 30.12.2016 р.).

Згідно «Положення про конкурс підручників, навчальних посібників та монографій в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» преміюють переможців конкурсу в розмірі: I премія в номінації «Кращий підручник» - 2000 грн; I премія в номінації «Кращий навчальний посібник» - 1000 грн; премія в номінації «Краща монографія» - 800 грн.

Здійснюються виплати одноразових нагород працівникам – ювілярів, які працюють в університеті не менше 5 років, у розмірі до одного посадового окладу за рахунок спецфонду університету, а також іншим категоріям штатних працівників до професійних і державних свят при наявності фінансових можливостей у розмірі до 50% від посадового окладу.

Університет створює умови для участі у наукових конференціях, проведенні наукових досліджень, написанні статей до фахових наукових видань.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання? *коротке поле*

В УДПУ імені Павла Тичини, з метою забезпечення освітньої діяльності здобувачів ОП «Середня освіта (Хімія)» підготовка освітнього середовища забезпечується матеріально-технічною базою університету, яка відповідає ліцензійним вимогам та вимогам провадження освітньої діяльності. Наявна матеріально-технічна база забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи здобувачів.

В університеті функціонує бібліотека та 6 читальних залів. Бібліотечний ресурс на 01.01.2021 року становить 423 295 примірників. Електронний каталог нараховує 90 518 бібліографічних записів та 144 851 примірників документів. Електронний каталог слугує основою для створення різноманітних баз даних, що використовуються у навчальній та науковій роботі. Протягом 2020 року надійшло 2 922 примірників документів, передплачено 189 найменувань періодичних видань. Для здобувачів ОП за кошти університету у фонд бібліотеки було придбано навчально-методичної літератури на суму – 132 967 грн., отримано дари (навчальні, навчально-методичні посібники) на суму – 76 275 грн.

Для забезпечення ОП матеріально-технічними ресурсами в 2019 р. придбано реактивів та обладнання на суму 452351 грн., про що зазначено у фінансовій звітності УДПУ. Документи про фінансову діяльність, організацію освітнього процесу та інші документи нормативно-правової бази розташовані на сайті УДПУ імені Павла: <https://cutt.ly/UriQWqy>.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів? *коротке поле*

Для задоволення потреб здобувачів вищої освіти ОП «Середня освіта (Хімія)» в університеті забезпечується вільний доступ здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми. Підтримку навчальної діяльності та управління освітнім процесом в інформаційному середовищі університету забезпечують сайти: інформаційно-освітнє середовище Moodle <https://cutt.ly/9rIQRoe>, яке містить електронні навчальні курси для здобувачів вищої освіти. Кожна навчальна дисципліна має електронну підтримку у вигляді електронного курсу з теоретичним матеріалом; електронний архів навчальних, наукових та навчально-методичних матеріалів Репозитарій <http://surl.li/assy>. Відкрито доступ наукометричних баз даних Web of Science та SCOPUS, видавництва Elsevier. Бібліотечний фонд університету багатогалузевий, нараховує 423 295 примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, зокрема рідкісних видань, спец. видів науково-технічної літератури, документів, авторефератів і дисертацій. Бібліотека щороку здійснює переплату 189 назв методичних, наукових, фахових періодичних видань. Вструктурі бібліотеки наявні 6 читальних залів, забезпечено безкоштовний доступ до інтернету, Wi-Fi. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: <https://cutt.ly/GrIQUCm>. За результатами [опитування](#) здобувачів освітнє середовище УДПУ імені Павла Тичини задовольняє їх потреби та інтереси більш ніж на 78,2 %.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я) *коротке поле*

З метою забезпечення безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти в університеті та на кафедрі хімії, екології та методики їх навчання постійно діє комплекс заходів, який охоплює широке коло питань – від забезпечення комфортних умов проживання, проведення занять, проходження практики, надання консультативної допомоги з навчальної дисципліни, доступу до всіх навчальних матеріалів, організації медичного огляду за станом здоров'я і організацією відпочинку. Освітнє середовище УДПУ імені Павла Тичини є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ОП «Середня освіта (Хімія)» та забезпечується діяльністю комплексу підрозділів УДПУ імені Павла Тичини, до яких входять: адміністративно-господарська частина університету, відділ кадрів, канцелярія, інформаційно-обчислювальний відділ, відділ ліцензування, акредитації та моніторингу якості освіти, відділ обліку та військової підготовки студентів, відділ наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва.

З метою забезпечення охорони праці освітнього середовища в університеті здобувачам вищої освіти систематично проводять інструктаж з охорони праці. Зокрема перед проведенням лабораторних робіт з хімічних дисциплін проводиться інструктаж з техніки безпеки, що фіксується у журналі реєстрації, який знаходиться в кожній хімічній лабораторії.

Для забезпечення психологічної підтримки здобувачів вищої освіти в університеті працює практичний психолог (<https://stud.udpu.edu.ua/praktychnyy-psykholoh>).

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань? *довге поле*

З метою забезпечення організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти в УДПУ імені Павла Тичини функціонують спеціальні відділи. Зокрема, для організації навчально-методичної роботи у навчальному процесі в напряду удосконалення ступеневої системи навчання функціонує Навчально-методичний

відділ. Для задоволення потреб здобувачів вищої освіти ОП у наукових інтересах функціонує Відділ наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва. Для популяризації освітніх послуг, які надаються в університеті іноземним студентам, та організації роботи, пов'язаної з навчанням і перебуванням іноземних громадян в УДПУ імені Павла Тичини і на території України функціонує Відділ по роботі з іноземними студентами. Для підтримки і розвитку культурно-освітнього середовища здобувачів із Туркменістану функціонує Українсько-туркменський культурно-освітній центр. Для формування і задоволення культурних запитів, духовних потреб, розвитку ініціативи і реалізації творчого потенціалу здобувачів у сфері виховання та дозвілля в університеті функціонує Центр культури і дозвілля «Гаудеамус». Згідно чинного законодавства в УДПУ імені Павла Тичини виплата соціальних стипендій проводиться органами соціального захисту населення на підставі відповідних документів. Здобувачі пільгових категорій: діти-сироти, діти учасників АТО, здобувачі з особливими освітніми потребами один раз на рік забезпечуються коштами на матеріальну допомогу. Вирішення питань призначення та позбавлення академічної або соціальної стипендії, надання матеріальної допомоги стипендіатам, заохочення кращих з них за успіхи навчання, участь громадській, спортивній і науковій діяльності покладається на створену наказом ректора Стипендіальну комісію університету, що діє відповідно до затвердженого Положення. В університеті діє система заохочення кращих у навчанні студентів: встановлені і виплачуються іменні та персональні стипендії, стипендії Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України.

З метою моніторингу рівня задоволеності здобувачів вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою в процесі реалізації ОП проведено опитування. За результатами опитування, рівень надання викладачами інформації на лекціях і практичних (семінарських, лабораторних) заняттях цілком задовольняє респондентів - 76,6 %. Привабливими видами роботи на заняттях для здобувачів є участь в обговоренні та аналізі проблемних питань - 34,7 %, слухання лекції викладача - 31,1 %. 74,5 % респондентів вважають, що викладачі під час проведення різних форм контролю об'єктивно оцінюють рівень їх знань та вмій. Узагальнені і проаналізовані результати анкетування здобувачів вищої освіти розглянуто на засіданні кафедри хімії, екології та методики їх навчання (протокол №10 від 28.05.2020 р.) та розміщені на сайті кафедри.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були) коротке поле

З метою створення достатніх умов для реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами (ООП) в УДПУ імені Павла Тичини організована діяльність команди психолого-педагогічного супроводу здобувача з ООП. Основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди супроводу визначені [Положенням про команду соціально-психологічного супроводу студента з особливими освітніми потребами](#), згідно з яким зокрема відбувається збір інформації про особливості розвитку здобувача з ООП, його інтереси, труднощі, освітні потреби; визначення напрямів соціально-психологічних та корекційних послуг, що можуть бути надані на підставі висновку МСЕК, та забезпечення надання цих послуг; розроблення ІНП для кожного та моніторинг його виконання; надання методичної підтримки науково-педагогічним працівникам з організації інклюзивного навчання; створення належних умов для інтеграції здобувачів з ООП в освітнє середовище; проведення консультативної роботи з батьками здобувачів з ООП щодо особливостей їх адаптації, навчання та участі в позааудиторній діяльності; проведення інформаційно-просвітницької роботи з метою недопущення дискримінації та порушення прав здобувача, формування дружнього та неупередженого ставлення до здобувачів з ООП.

В УДПУ функціонує Науково-дослідна лабораторія інклюзивної педагогіки та Центр

соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів».

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП? *довге поле*

У своїй діяльності Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, протидії дискримінації та сексуальним домаганням. Університет засуджує корупцію, дискримінацію, сексуальні домагання на робочому місці та в освітньому процесі, та зобов'язується сприяти протидії цим явищам.

Урегулювання конфліктних ситуацій у УДПУ імені Павла Тичини здійснюється відповідно до [Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#). В університеті затверджена Антикорупційна програма. Для повідомлення про факти порушення Антикорупційної програми, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень на інформаційних стендах факультетів та на офіційному сайті УДПУ розміщено відповідну інформацію (номер телефону для здійснення повідомлень, електронна адреса тощо). Розгляд скарг і звернень в УДПУ імені Павла Тичини відбувається шляхом особистого прийому громадян керівництвом університету у встановлені дні та години відповідно до графіку прийому. Про результати розгляду скарг і звернень громадянину повідомляється письмово або усно, за його бажанням.

В університеті освітня діяльність базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації, відкритості та прозорості. Для підтримки і розвитку культурно-освітнього середовища іноземних здобувачів функціонує Українсько-туркменський культурно-освітній центр, діяльність якого передбачає організацію освітніх курсів з вивчення української мови, проведення наукових заходів, видавництво наукового збірника та проведення культурних заходів. З метою запобігання дискримінації та забезпечення психологічної підтримки здобувачів вищої освіти в університеті в УДПУ імені Павла Тичини працює практичний психолог (<https://stud.udpu.edu.ua/praktychnyy-psykholoh>), який проводить психологічне консультування, психодіагностику, соціологічні дослідження, організовує роботу психологічної підтримки соціально уразливих груп здобувачів (здобувачі з особливими потребами, сироти, молоді сім'ї), методичне консультування для кураторів груп і молодих працівників.

Під час реалізації ОП «Середня освіта (Хімія)» процедури вирішення конфліктних ситуацій є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Протягом періоду впровадження освітньої діяльності за ОП «Середня освіта (Хімія)» конфліктних ситуацій не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітнього процесу

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються «Положенням про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», затвердженим вченою радою УДПУ 27.01.2020 року, протокол № 8. Документ розміщено на сайті університету: <https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані? *довге поле*

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП в університеті регулюються [Положенням про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#), відповідно до якого відповідальність за розроблення, моніторинг та перегляд ОП несе проєктна група та її керівник. Проєктна група розробляє зміст програми з усім комплексом її складників. Розроблена програма розглядається і затверджується на засіданні випускової кафедри. Після громадського обговорення проєкт освітньої програми схвалює декан факультету, далі передбачена процедура затвердження його Вченою радою університету.

Згідно з університетським положенням ОП може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім цілей і програмних навчальних результатів. Перегляд та моніторинг ОП відбувається щонайменше 1 раз у терміни її дії у зв'язку зі змінами на ринку праці, новітніми тенденціями, очікуваннями, потребами та задоволеністю здобувачами програмою, за результатами оцінювання якості навчання здобувачів; за ініціативою і пропозиціями гаранта освітньої програми, стейкхолдерів, НПП, які її реалізують, а також об'єктивними змінами інфраструктурного, кадрового характеру або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

Для забезпечення та підвищення якості освітньої діяльності у межах факультету створені групи зі змісту та якості освіти (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>).

ОП за спеціальністю 014.06 Середня освіта (Хімія) розроблена проєктною групою кафедри та затверджена вченою радою УДПУ 29.08.2019 р. Із метою вдосконалення ОП, забезпечення її відповідності цілям, очікуванням, потребам стейкхолдерів та суспільства наприкінці навчального 2019-2020 рр. відбувся її перегляд, який передбачав врахування побажань роботодавців, з'ясування рівня задоволеності здобувачів та випускників ОП, їхньої участі у міжнародних програмах підготовки тощо (протокол засідання кафедри № 10 від 28.05.2020 р.). Основні зміни, які відбулися за результатами останнього перегляду ОП, стосуються: опису предметної області ОП (зміна навчального плану у частині варіативних дисциплін: замість токсикологічної хімії введено сучасну медичну хімію); академічних прав випускників; зміни компетентностей випускників; вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; вимог до кваліфікаційних магістерських робіт, перевірки їх на плагіат, можливості захисту робіт у закладах майбутнього працевлаштування випускників.

Для підвищення якості освітнього процесу за ОП пропонується залучити вузькопрофільних спеціалістів-практиків. Потреба у їх залученні зумовлена динамічними змінами в освітньому процесі, швидким розвитком ІК технологій, змінами попиту ринку праці у висококваліфікованих спеціалістах із хімії.

Під час реалізації ОП у зв'язку з ситуацією, що виникла в період поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) приділена увага дистанційній роботі здобувачів вищої освіти в умовах карантину (протокол засідання кафедри № 9 від 07.04.2020 р.).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП *коротке поле*

Здобувачі вищої освіти залучені до періодичного перегляду ОП шляхом систематичної перевірки рівня досягнення програмних результатів, оцінювання якості викладання навчальних дисциплін (щосеместрово перед початком сесії), рівня залишкових знань під час проведення ректорського контролю (щосеместрово за результатами сесії), вивчення думки студентів про якість освітньої програми та освітнього процесу під час опитувань. Так, у 2019-2020 н. р. проводилося [опитування](#) з метою

вивчення думки здобувачів вищої освіти про якість освітньої програми. Для оцінювання здобувачам було запропоновано 17 критеріїв. Анкета передбачала відповіді на запитання, серед яких: задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою, розуміння мети, завдань і очікуваних результатів навчання під час вивчення окремих дисциплін, відповідність отриманих результатів вивчення навчальних дисциплін заявленій меті і завданням, актуальність освітньої програми, як здобувачі оцінюють відповідність структури освітньої програми переліку навчальних дисциплін та власним очікуванням, як характеризують рівень і якість забезпечення освітнього процесу матеріально-технічними та навчально-методичними ресурсами тощо.

За результатами проведеного опитування було прийнято рішення про ширше використання викладачами кафедри сучасних методів навчання, а також про більш широке залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах (протокол засідання кафедри №9 від 07.04.2020 р.).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП *коротке поле*

У [«Положенні про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти»](#) зазначено, що університет створює умови для участі здобувачів у внутрішньому забезпеченні якості на двох рівнях. Університетський рівень передбачає: організацію роботи органів студентського самоврядування, підтримку громадських студентських організацій, гуртків, секцій, товариств, їх часткове фінансування; формування академічної етики; забезпечення відповідного рівня освітніх ресурсів, покращення матеріально-технічної бази університету, належних соціально-побутових умов. Факультетський рівень забезпечує: якість пропонуваніх освітніх програм; наявність вибіркового навчальних дисциплін та робочого навчального плану; якість набуття практичних компетентностей, можливість вибору місць проходження практики; можливість участі у наукових проектах, конференціях, публікаціях; справедливість при розподілі стипендій тощо.

Одним із механізмів впливу здобувачів на якість освіти є їхнє представництво в управлінських структурах, участь у роботі органів студентського самоврядування. Так, здобувач вищої освіти А. Горбатюк, є членом вченої ради факультету, вона брала активну участь в обговоренні, затвердженні та удосконаленні ОП. За підтримки студентської ради відбулося опитування здобувачів, щодо виконання ними навчального навантаження за ОП та набуття необхідних компетентностей. За наслідками опитування до навчального плану введено дисципліну «Сучасна медична хімія» (протокол студентської ради № 6 від 06.05.2020 р.).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості *коротке поле*

Роботодавці безпосередньо залучені до процесу створення, періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. На етапі створення ОП випускова кафедра співпрацювала з роботодавцями, окреслюючи новітні тенденції в сфері освіти. Така співпраця дозволила сформувати практичні фахові компетентності здобувачів. Кафедра тісно співпрацює з представниками таких освітніх закладів, як: Шельпахівський ЗЗСО I-III ступенів Христинівського р-ну, Рогівський ЗЗСО Маньківського р-ну, Кочубіївський ЗЗСО Уманського р-ну, Іллінівський НВК тощо.

Викладачі кафедри організують [семінари з хімії](#), [дні відкритих дверей](#), на які запрошують роботодавців, беруть участь у ярмарках вакансій. Пропозиції від роботодавців для перегляду ОП заслуховують на засіданнях кафедри, де приймають відповідні рішення (протоколи № 12 від 11.06.2019 р., №10 від 28.05.2020 р.). Питання якості ОП обговорюється з роботодавцями під час проходження здобувачами виробничої практики. Організаційні питання практики, її хід і підсумки розглянуто на засіданні кафедри (протокол № 9 від 07.04.2020 р.). Найбільш гострі проблеми для роботодавців

університет через подання кафедри вирішує шляхом укладання договорів про співпрацю на виконання наукових досліджень та публічний їх захист на базах практик. Наприклад, кваліфікаційна робота здобувача Я. Шестопал виконана на замовлення роботодавців і публічно представлена на базі Ладжинського водосховища.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП *коротке поле*

Інформація про кар'єрний шлях випускників, які уклали договір про роботу на посадах педагогічних працівників у закладах загальної та професійно-технічної освіти, визначених органами управління освітою на строк не менш як три роки, надходить у відділ обліку та військової підготовки здобувачів. Підтвердження працевлаштування для інших випускників здійснюється через асоціацію випускників та отримується через телефонне спілкування або соціальні мережі. У *Facebook* створено сторінку «Хіміки УДПУ», де спілкуються випускники та здобувачі вищої освіти. Викладачі кафедри надають необхідні консультації, роз'яснення, відповідають на численні запитання здобувачів стосовно подальшого працевлаштування. В університеті організовано курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Випускники ОП, які закінчили ЗВО у попередні роки, часто звертаються до викладачів кафедри з проханням надати консультації чи допомогти у вирішенні складних питань. Під час зустрічей випускники інформують про свої здобутки. Представники робочої групи завжди цікавляться думкою випускників про недоліки ОП та враховують їхні пропозиції при перегляді ОП.

Дослідження траєкторій працевлаштування випускників ОП засвідчило їх різноманіття. Переважно місцем працевлаштування випускників програми є освітні заклади різних рівнів акредитації та форм власності, що свідчить про значущість і актуальність ОП. Пропозиції випускників розглядаються на засіданнях кафедри та враховуються під час перегляду ОП.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки? *довге поле*

Відповідно до програми забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти кафедра активно працює над удосконаленням освітнього процесу. З метою виявлення недоліків ОП та забезпечення можливості внесення змін до неї проведено [анкетування](#) на тему «Якість освітніх програм та освітнього процесу». Здобувачі вищої освіти оцінювали якість ОП за 5-бальною шкалою, де 1 – якість відсутня; 2 – якість проявляється зрідка; 3 – якість проявляється на достатньому рівні; 4 – якість проявляється часто; 5 – якість проявляється практично завжди. Загальна кількість критеріїв оцінки, запропонованих здобувачам – 17. Дані опитування засвідчують, що середня оцінка за всіма критеріями становить 4,40. Більшість респондентів найвище оцінили показники: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «актуальність ОП», «спрямованість дисциплін на майбутню професію», «якість методичних матеріалів до навчальних дисциплін», «доброзичливе ставлення співробітників деканату, кафедр та бібліотеки».

Найнижчу оцінку – 4,22 отримав критерій «використання викладачами сучасних педагогічних методів навчання (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)». Нижчі середнього показника оцінки отримали такі параметри: «залучення здобувачів ВО до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах» (4,28), «організація наукових і практичних заходів професійного спрямування (конференції, тренінги, лекторії, дискусії, зустрічі тощо)» (4,32), «обґрунтованість навантаження здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)» (4,34).

За результатами анкетування прийняті рішення щодо необхідності постійного оновлення інформації за ОП та усунення виявлених недоліків, зокрема: частіше використовувати на заняттях інноваційні методи і технології навчання; більше залучати

здобувачів до участі в конференціях, тренінгах, семінарах, інших наукових та практичних заходах (протокол засідання кафедри №9 від 07.04.2020 р.).

З метою визначення рівня залишкових знань серед здобувачів вищої освіти проводяться ректорські контрольні роботи. Обговорення результатів РКР проходило на засіданні кафедри (протокол №8 від 18.03.2020 р.) з прийняттям відповідних рішень. Наприклад, за результатами РКР запропоновано запровадити практику проведення деканського контролю з метою перевірки готовності здобувачів ВО до заліково-екзаменаційних сесій.

Кафедрою проведено [анкетування](#) здобувачів вищої освіти щодо їх побажань з удосконалення освітнього процесу. За результатами опитування було з'ясовано, що більшість вважає за необхідне залучення фахівців-практиків для якісної підготовки здобувачів за окремими вибірковими освітніми компонентами. Прийнято рішення: для підвищення якості освітнього процесу пропонується залучити вузькопрофільних спеціалістів-практиків. Потреба у їх залученні зумовлена змінами попиту ринку праці у висококваліфікованих спеціалістах із хімії (протокол №5 від 22.12.2020 р.).

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП? *довге поле*

Під час реалізації освітньої програми та моніторингу її компонентів беруться до уваги результати зовнішнього забезпечення якості освіти. Наприклад, у попередньому рішенні про акредитацію ОП «Середня освіта (Хімія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти рекомендовано унормувати розподіл годин в навчальному плані для відповідності концепції магістерської освіти.

За навчальним планом загальний обсяг ОП складає 120 кредитів ЄКТС, з яких 30 кредитів відведено для дисциплін вільного вибору (25%), на вивчення предметів гуманітарної та психолого-педагогічної підготовки – 11 (9,2%) та 15 кредитів (12,5%), відповідно практична підготовка складає 15 (12,5%) кредитів ЄКТС.

Відповідно до рекомендацій експертної групи щодо формування загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти в освітній програмі загальні компетентності поєднані із фаховими компетентностями та запланований їх розвиток. Фахові компетентності залежать від предметної галузі знань 01 Освіта/Педагогіка та спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія), саме вони визначають профіль освітньої програми і кваліфікацію випускника та роблять освітню програму професійно-орієнтованою. Загальні та фахові компетентності не можуть бути цілком сформовані однією дисципліною або практикою, набуття здобувачами вищої освіти компетентностей є циклічним інтегративним процесом, в якому окрім змісту освіти важливі також форми і технології навчання і викладання. Своєрідними індикаторами рівня оволодіння здобувачами компетентностями є програмні результати навчання.

Враховуючи зауваження експертів зазначаємо, що освітньою програмою забезпечена можливість формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії, яка передбачає шляхи досягнення ними освітніх цілей як у навчальній діяльності, так і в різних видах позааудиторної роботи та саморозвитку. Індивідуальна освітня траєкторія визначається здобувачем спільно з викладачами як програма індивідуальної освітньої діяльності шляхом вибору дисциплін вільного вибору та оформлення індивідуального навчального плану, вибору теми кваліфікаційної роботи, можливості захисту роботи у закладах майбутнього працевлаштування, місця проходження навчальної та виробничої практик.

На сайтах кафедри та факультету розміщено силабуси вибіркових навчальних дисциплін, в інформаційно-освітньому середовищі університету (система Moodle) створено електронні курси навчальних дисциплін. Віртуальне навчальне середовище активно використовується для дистанційного навчання та проведення різних форм контролю.

Підвищенню якості ОП сприяють Всеукраїнські науково-практичні інтернет-конференції, навчально-методичні семінари, педагогічні читання; спільні засідання та круглі столи з актуальних питань сучасної освіти, науково-практичні експедиції, видання спільних наукових журналів і статей; залучення вчених з академічних установ до наукового керівництва кваліфікаційними роботами; стажування викладачів; обмін здобувачами вищої освіти за програмами взаємного обміну.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП? коротке поле

В УДПУ імені Павла Тичини академічна спільнота залучена до формування та реалізації політики забезпечення якості освітньої діяльності на кількох рівнях: на рівні університету – Наглядова рада, вчена рада, ректор, дорадчо-консультативні органи та органи студентського самоврядування, структурні підрозділи, відповідальні за функціонування та реалізацію внутрішньої системи забезпечення якості; на рівні факультетів/інституту – декани факультетів/директор інституту, вчені ради, науково-методичні комісії, органи студентського самоврядування та ради роботодавців; на рівні освітніх програм – гаранті, проектні групи, групи забезпечення, кафедри.

Учасники академічної спільноти активно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП «Середня освіта (Хімія)». Зокрема, здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм із залученням представників освітніх установ, що є потенційними роботодавцями; оцінювання здобувачів вищої освіти шляхом проведення комп'ютерних контрольних тестувань (ректорські контрольні роботи); оцінювання якості викладання і навчання змістових компонент ОП; оцінювання освітньої та науково-технічної діяльності кафедр і факультетів з використанням рейтингового оцінювання; підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах тощо.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти коротке поле

Для здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти в УДПУ функціонують структурні підрозділи:

центр забезпечення функціонування системи управління якістю освітньої діяльності - створення умов для реалізації політики Університету щодо забезпечення якості освітніх послуг;

відділ ліцензування, акредитації та моніторингу якості освіти – здійснення комплексу підготовчих заходів щодо організації та проведення акредитації ОПП; контроль та методична допомога у своєчасній підготовці матеріалів з акредитації, а також супровід при поданні їх до НАЗЯВО;

навчально-методичний відділ – керівництво, координація і контроль за ефективністю освітнього процесу і якістю підготовки фахівців, за навчально-методичною роботою та консультування факультетів, кафедр і викладачів щодо впровадження в освітній процес нових технологій, планування та організації методичної роботи;

відділ наукових досліджень, інновацій та міжнародного співробітництва - організація та забезпечення міжнародної академічної мобільності викладачів та студентів; підвищення рівня кваліфікації викладачів в рамках міжнародних програм; налагодження співпраці з ЗВО та науковими установами іноземних держав, реалізації спільних проєктів; участь студентів і викладачів у закордонному навчанні та стажуванні;

центр культури і дозвілля «Гаудеамус» – створення умов для розвитку ініціативи і реалізації творчого потенціалу студентів, здійснення рекламно-інформаційної діяльності та презентації вишу в ЗМІ, на виставках тощо.

9.Прозорість та публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу? коротке поле

Нормативну основу, яка регулює права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, складають: Конституція України; закони України «Про освіту»; «Про вищу освіту»; «Про наукову та науково-технічну діяльність»; розпорядчі нормативно-правові документи Президента України, Кабінету Міністрів України (КМУ), Міністерства освіти і науки (МОН) України, інших міністерств та відомств. В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами: [Положення про організацію освітнього процесу](#), [Кодекс академічної доброчесності](#), [Положення про студентське наукове товариство](#), [Положення про студентське самоврядування](#), [Статут](#), [Правила внутрішнього розпорядку](#), [Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#), [Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти](#). Прозорість, доступність та обізнаність щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу забезпечуються завдяки розміщенню цих документів у відкритому доступі на офіційному сайті Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини в розділі «Організація освітнього процесу». <https://udpu.edu.ua/navchannia/orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu>

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

На веб-сторінці «Контакти» офіційного сайту УДПУ імені Павла Тичини (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/kontakty>) знаходиться вся необхідна інформація для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) https://chemistry.udpu.edu.ua/?page_id=1957

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) <https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy>

10. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП? довге поле

Унікальність ОП «Середня освіта (Хімія)» полягає в тому, що вона відповідає сучасним потребам ринку праці та замовленню на цих фахівців. ОП досить добре відображає всі питання, що наведені у [Статуті](#), [Концепції інтернаціоналізації](#), [Стратегії розвитку УДПУ на 2021-2025 рр.](#) імені Павла Тичини та інших нормативних документах.

Професорсько-викладацький склад і здобувачі цієї спеціальності беруть безпосередню участь в процесі довгострокового і короткострокового планування академічної діяльності, виходячи з конкретних завдань, що стоять перед кожним учасником освітнього процесу. Здобувачі, беруть активну участь в реалізації ОП, неодноразово студентський актив був задіяний в обговоренні і розробці плану розвитку ОП і щодо вдосконалення його змісту. Завжди враховувалися їх пропозиції включення до деяких дисциплін актуальної тематики, зокрема за результатами наукових

досліджень кафедральної та держбюджетної тем.

Виходячи з проведеного самоаналізу, визначено сильні сторони ОП «Середня освіта (Хімія)»:

1. Наявність розвиненої інфраструктури – забезпечення освітнього процесу навчальними аудиторіями, комп'ютерними класами.
2. Відповідність пріоритетів науково-дослідної роботи, яка реалізується професорсько-викладацьким колективом ОП, національній політиці в сфері освіти, науки та інноваційного розвитку.
3. Високий рівень кваліфікації професорсько-викладацького складу, наявність необхідної частки професорсько-викладацького складу з вченими ступенями.
4. Доступність інтернет-ресурсів університету.
5. Наявність у змісті навчальних дисциплін професійного контексту, результатів актуальних наукових досліджень, досягнень сучасної науки в галузі викладання.
6. Відповідність системи контролю та забезпечення якості освіти нормативним вимогам.
7. Налагоджена організація студентоцентрованого навчання всіх рівнів підготовки ОП.
8. Постійний моніторинг задоволеності студентів за профілем спеціальності.
9. Залучення до реалізації ОП вчителів-практиків.
10. Наявність системи оцінки якості роботи професорсько-викладацького складу і матеріального заохочення за досягнення високих результатів.
11. Доступність для громадськості відомостей про досягнення і результати роботи професорсько-викладацького складу.
12. Наявність договорів з базами практик для проходження навчальної та виробничої практики для закріплення теоретичних знань.
13. Участь в формуванні ОП всіх зацікавлених осіб.

За результатами самоаналізу визначено і слабкі сторони ОП «Середня освіта (Хімія)»:

1. Низький показник співпраці з іншими ЗВО, що реалізують таку ж освітню програму, і обміну досвідом.
2. Недостатня організація теоретичної і практичної підготовки студентів за кордоном по ОП;
3. Низький рівень зовнішньої академічної мобільності професорсько-викладацького складу, незначна участь в реалізації ОП зарубіжних вчених.
4. Недостатня кількість електронних підручників власної розробки.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив? *довге поле*

1. Розширення роботи з інформування роботодавців про можливості вільного доступу до формування та управління освітніми програмами (віртуально, через освітній портал і напрям листів).
2. Залучення професорсько-викладацького складу і студентів інших ЗВО до проведення «майстер-класів», читання лекцій, участі в наукових конференціях, круглих столах тощо.
3. Продовження спільної роботи з представниками закладів освіти з питання підвищення якості знань студентів з дисциплін ОП, спільні методичні семінари, конференції, олімпіади.
4. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з потенційними абітурієнтами про можливості зниження власних витрат на навчання (залучення різних типів кредитування, участь в конкурсах з отримання державних освітніх грантів, присудження різних типів стипендій тощо).

5. Відвідування викладачами мовних курсів для підвищення рівня володіння іноземними мовами.
6. Залучення в рамках академічної мобільності провідних вчених ЗВО України і ближнього зарубіжжя.
7. Розширення участі професорсько-викладацького складу в програмах підвищення кваліфікації, стажування за кордоном.
8. Проходження курсів підвищення кваліфікації викладачами в зарубіжних ЗВО (згідно з планом підвищення кваліфікації).